

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 57/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R. Č., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. M. Z., B., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Tos 35/2009 z 9. júna 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. Č. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2009 doručená sťažnosť R. Č. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 35/2009 z 9. júna 2009, v ktorom krajský súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 1 T 33/2009.

Z obsahu sťažnosti najmä vyplýva: «Uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 07. 07. 2008, spis. zn. 0 Tp/130/2008 bol R. Č. vzatý do väzby podľa ustanovenia § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c), s tým, že väzba u neho začala plynúť momentom obmedzenia osobnej slobody obvineného dňa 05. 07. 2008 o 00. 45 hod. .

Uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 26. 05. 2009, spis. zn. 1 T/33/2009 bola lehota väzby R. Č. predĺžená o 6 (šesť) mesiacov, t. j. do 05. 12. 2009.

Proti uvedenému uzneseniu o predĺžení lehoty väzby podal sťažovateľ v zákonnej lehote sťažnosť.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09. 06. 2009, spis. zn. 4Tos 35/2009 bola sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) zamietnutá.

Proti Uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09. 06. 2009, spis. zn. 4Tos 35/2009 podávam týmto v zmysle ustanovenia § 18 ods. 1 písm. g) zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu... ústavnú sťažnosť pre porušenie základného ľudského práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy SR... a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. ...

Pred vydaním vyššie spomínaných uznesení bola väzba sťažovateľa v prípravnom konaní naposledy predĺžená o 2 (dva) mesiace, t. j. do 05. 06. 2009, a to Uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 24. 03. 2009, spis. zn. 0Tp/130/2008.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Krajský súd rozhodol dňa 09. 06. 2009 o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti Uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 26. 05. 2009, spis. zn. 1 T/33/2009 o predĺžení lehoty väzby až po uplynutí lehoty, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená.

V tejto súvislosti poukazujeme na odôvodnenie predmetného uznesenia Krajského súdu v Bratislave na strane 3 dolu, kde Krajský súd uvádza cit. „V prejednávanom prípade procesné lehoty sú dodržané...“

V zmysle ustanovenia § 76 ods. 3 Trestného poriadku účinného do dňa 31. 01. 2009 „Sudca pre prípravné konanie rozhodne o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť dní pred uplynutím lehoty väzby; nadriadený súd

rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá sa má predĺžiť. Predĺžená lehota väzby môže trvať až šesť mesiacov, nesmie však presiahnuť lehotu uvedenú v odseku 7.“

V predmetnom prípade bola dňa 29. 04. 2009 na sťažovateľa podaná na Okresný súd Bratislava IV prokurátorom krajskej prokuratúry obžaloba pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 3 Trestného poriadku účinného odo dňa 01. 02. 2009 „Ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 331 ods. 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.“

Podľa názoru sťažovateľa nemôže byť len uznesenie vydané po uplynutí lehoty, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená, titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody a teda nepostačuje na to, aby sťažovateľ zostal vo väzbe aj po uplynutí tejto lehoty bez toho, aby ďalšie trvanie väzby ešte pred uplynutím tejto lehoty potvrdil svojim rozhodnutím príslušný súd. Ak takéto rozhodnutie nie je včas vydané, potom sa väzba stáva protiprávnou s následkami porušenia práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy a čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

„Samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca pre splnenie kritéria „zákonosti“ väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 Dohovoru a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby.“ (Stasaitis c. Litva z 21. 03. 2002)

Na základe vyššie uvedených skutočností má sťažovateľ za to, že rozhodnutím a postupom Krajského súdu v Bratislave bolo porušené právo sťažovateľa zakotvené v čl. 17 ods. 5 Ústavy a čl. 5 ods. 1 Dohovoru.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09. 06. 2009, spis. zn. 4Tos 35/2009, ktorým bola sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) zamietnutá,

bolo porušené právo R. Č. podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09. júna 2009, spis. zn. 4Tos 35/2009, sa v časti týkajúcej R. Č. zrušuje a Okresnému súdu Bratislava IV sa prikazuje, aby neodkladne prepustil R. Č. na slobodu.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť R. Č. náhradu trov konania v sume 292,38 Eur do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu v prospech bankového účtu jeho právneho zástupcu...“

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 4 Tos 35/2009 z 9. júna 2009 uviedol, že:

„Okresný súd Bratislava IV na verejnom zasadnutí konanom dňa 26.05.2009 pod sp. zn. 1T 33/2009

I/ podľa § 79 ods. 3 Tr. por., zamietol žiadosti obvinených R. Č. a P. P. o prepustenie z väzby na slobodu.

II/ podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. neprijal písomný sľub obvinených R. Č. a R. P.

III/ podľa § 76 ods. 3 Tr. por. predĺžil väzobnú lehotu u obvinených R. Č. a P. P. o 6 (šesť) mesiacov, t.j. do 05.12.2009.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil tým, že v posudzovanej veci obaja obvinení boli od začiatku trestne stíhaní na základe uznesenia vyšetrovateľa ÚJaKP OR PZ B., č. ORP - 294/OVK-B4-2008 zo dňa 06.07.2008 pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi v spolupáchatelstve podľa § 20 k § 172 ods.1 písm. c/, d/ Tr. zák., kedy bol obvinený R. Č. vzatý do väzby uznesením Krajského súdu Bratislava pod sp. zn. 3 Tpo 57/08 zo dňa 29. 07. 2008 z dôvodov podľa ust. § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. por. Medzičasom však na obvineného R. Č. a spol. dňa 26. 04. 2009 prokurátor krajskej prokuratúry podal obžalobu pod č.k. 1 Kv 14/08 zo dňa 28. 04. 2009 pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods.1 písm. c/, d/, ods.2 písm. e/ Tr. zák. spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák., na skutkovom základe uvedenom v tejto obžalobe. ...

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým môže sťažovateľ podať sťažnosť ako i konanie, ktoré napadnutému uzneseniu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť obžalovaného nie je dôvodná.

Krajský súd z predloženého spisového materiálu zistil, že proti obžalovanému R. Č. a spol. sa vedie trestné konanie t.č. už na základe obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry B. sp. zn. 1Kv 14/08 - 83 zo dňa 28.04.2009 pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods.1 písm. c/, d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. spolupáchateľstvom, pričom okresný súd na verejnom zasadnutí dňa 26.05.2009 ponechal obžalovaného R. Č. vo väzbe s tým, že podľa § 79 ods. 3 zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. neprijal jeho písomný sľub, podľa § 76 ods. 3 Tr. por., účinného do 31.01.2009 predĺžil väzobnú lehotu do 05.12.2009. Predseda senátu okrasného súdu súčasne stanovil termín hlavného pojednávania na deň 24.06.2009.

Krajský súd po oboznámení s obsahom predmetného spisového materiálu zistil, že okresný súd postupoval správne a v súlade so zákonom. Napadnuté uznesenie podľa druhostupňového súdu je vecne aj právne správne, preto bolo potrebné sťažnosť obžalovaného zamietnuť.

Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanej veci dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. tak, ako ustálil v tomto štádiu prvostupňový súd, trvajú naďalej aj v tomto štádiu trestného konania. Od posledného rozhodnutia nenastali žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali pre záver, že dôvody väzby pominuli.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody pre podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek požiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhovie, predloží ju bez

meškania so svojim stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Podľa zistenia odvolacieho súdu väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., pre ktoré bola obmedzená osobná sloboda obžalovaného jeho vzatím do väzby v počiatočnom štádiu konania sa opierajú o celkom konkrétne skutočnosti vyžadované zákonom, pričom z nich vyplýva reálna obava z následkov predpokladaných v dotknutých ustanoveniach upravujúcich v alternatívnych formách dôvody, tzv. preventívnej väzby.

Celkom konkrétnymi skutkovými okolnosťami je odôvodnená obava z toho, že obvinený by v prípade prepustenia pokračoval v trestnej činnosti zakladajúcej dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.. Táto obava z recidívy vyplýva už zo samotného faktu, že je dôvodne podozrivý zo spáchania závažného zločinu, v posledných desiatich rokoch už bol 2- krát súdne trestaný (raz aj k nepodmienečnému trestu odňatia slobody) pre úmyselné trestné činy - aj obdobnej povahy, pričom aktuálnej trestnej činnosti sa mal dopustiť predtým, ako mu bol podľa rozsudku Okresného súdu Bratislava 1, sp. zn. 3T 64/08 zo dňa 08.10.2008 uložený podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiacov, kde mu bola stanovená skúšobná doba do 08.02.2010.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, ale najmä z dôvodu ako je to uvedené v podanej obžalobe, obžalovaný tejto trestnej činnosti sa dopustil pomerne dlhú dobu - od presne nezisteného času v roku 2006 do dňa 05.07.2008, preto existuje reálna obava z možného pokračovania v trestnej činnosti.

Obžalovaný R. Č. sa nachádza vo väzbe od 05.07.2008.

V prejednávacom prípade procesné lehoty sú dodržané. Ďalšie pretrvávanie väzby a dôvody väzby tak z materiálnej ako aj formálnej stránky u obžalovaného R. Č. sú aj v súčasnosti plne opodstatnené, pretože na podklade dôkazov zhromaždených, doposiaľ pretrváva kvalifikované podozrenie zo spáchania trestnej činnosti.

Podľa § 76 ods. 3 Tr. por., účinného k 01.02.2009 sudca pre prípravné konanie rozhodne o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť

dni pred uplynutím lehoty väzby; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá sa má predĺžiť. Predĺžená lehota väzby môže trvať až šesť mesiacov, nesmie však presiahnuť lehotu uvedenú v odseku 7.

Podľa § 76 ods. 6 Tr. por. celková doba trvania väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť:

a/ dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin

b/ tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin

c/ štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Podľa § 76 ods. 7 Tr. por. z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá jedna polovica na prípravné konanie a jedna polovica na konanie pred súdom.

Požiadavka, aby vzhľadom na všetky okolnosti prípadu trvanie väzby neprekročilo nevyhnutnú dobu, vyžaduje preveriť nielen existenciu a relevantnosť dôvodov väzby, ale aj doterajší postup orgánov činných v trestnom konaní. Právo na osobnú slobodu zaručené čl. 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy SR môže byť porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v čase, keď je obvinený vo väzbe s osobitou starostlivosťou a urýchlením.

Pokiaľ okresný súd po preskúmaní písomného sľubu obvineného R. Č. rozhodol o jeho neprijatí, je taktiež v súlade so stavom veci a zákonom, keďže v zmysle § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por prostriedky nahradzujúce väzbu obsiahnuté s ustanovení § 80 ods. 1 Tr. por. sú len možnosťami a nie oprávnením osoby pozbavenej osobnej slobody. V prípade sľubu, musí byť splnená podmienka, že súd považuje sľub za dostatočný a to vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu.(...)

Odvolačí súd konštatuje, že ďalšie trvanie väzby u obžalovaného R. Č. aj v tomto štádiu konania naďalej dôvodná a primeraná, neodporuje článku 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv, preto predĺženie väzobnej lehoty do 05.12. 2009 je taktiež zákonné.

Z vyššie uvedených dôvodov, krajský súd z podnetu sťažnosti obžalovaného R. Č. rozhodol tak, že túto sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažovateľ namietal, že k porušeniu jeho základných práv podľa ústavy a dohovoru došlo tým, že krajský súd rozhodol 9. júna 2009 uznesením sp. zn. 4 Tos 35/2009 tak, že zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV z 26. mája 2009 sp. zn. 1 T 33/2009 o predĺžení lehoty väzby až po uplynutí lehoty, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009 ak by lehota trvania väzby v prípravnom konaní presiahla šesť mesiacov, je prokurátor povinný podať sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie lehoty väzby, ak obvineného z väzby neprepustí sám. Predĺžiť lehotu väzby obvineného možno len vtedy, ak bol návrh prokurátora doručený súdu najmenej 15 pracovných dní pred uplynutím šesťmesačnej lehoty a ak nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie v tejto lehote skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu, návrh na schválenie dohody o vine a treste alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty.

Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009 sudca pre prípravné konanie rozhodne o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť dní pred uplynutím lehoty väzby; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá sa má predĺžiť. Predĺžená lehota väzby môže trvať až šesť mesiacov, nesmie však presiahnuť lehotu uvedenú v odseku 7.

Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodne o väzbe alebo o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní, alebo pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo lehoty, ktorá sa má predĺžiť, inak predseda senátu nadriadeného súdu prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený. Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh

podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7. Pri späťvzatí návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby sa postupuje primerane podľa § 72 ods. 3.

Podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene, a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 331 ods. 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

Podľa § 567c ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 ak lehota väzby začala plynúť pred 1. februárom 2009, použijú sa ustanovenia § 76, § 78, § 80 ods. 3 a § 81 ods. 4 v znení účinnom do 31. januára 2009.

Trestný poriadok v znení účinnom do 31. januára 2009 neukladal všeobecnému súdu výslovnú povinnosť rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby najneskôr do uplynutia lehoty väzby (základnej či predĺženej) v prípravnom konaní. Ústavný súd vo viacerých prípadoch rozhodol, že väzba sa vždy musí opierať o rozhodnutie súdu, pričom iba podanie obžaloby nepostačuje na to, aby sa súdna väzba stala zákonnou po podaní obžaloby bez výslovného rozhodnutia súdu o jej ďalšom trvaní (napr. I. ÚS 187/07).

Neskôr ústavný súd judikoval, že rozhodnutie súdu o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby nemusí byť ku dňu uplynutia lehoty väzby v prípravnom konaní právoplatné, pretože vzhľadom na predbežnú vykonateľnosť rozhodnutí o väzbe postačuje aj existencia neprávoplatného rozhodnutia o ďalšom trvaní väzby, ak toto bolo vydané pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní (napr. II. ÚS 252/08, IV. ÚS 139/08, IV. ÚS 51/09).

Uvedené závery vyplývajúce z judikatúry ústavného súdu premietol zákonodarca do Trestného poriadku zákonom č. 5/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov. Zvolil pritom taký postup, ktorým pre rozhodovanie o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby zaviedol rovnaký režim, aký platí v zmysle § 76 ods. 2 a 3 Trestného poriadku pre rozhodovanie o predĺžení väzby v prípravnom konaní. Uzákonił teda, že aj pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby musí byť príslušné rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby právoplatné v momente uplynutia skoršej lehoty väzby ešte z prípravného konania.

Intertemporálne ustanovenie § 567c ods. 2 Trestného poriadku vzťahujúce sa na úpravy Trestného poriadku účinné od 1. februára 2009 umožňuje tak výklad, ktorý zastáva krajský súd, ako aj interpretáciu presadzovanú sťažovateľom. Je teda možné toto ustanovenie vyložiť tak, že režim rozhodovania o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby v zmysle nového ustanovenia § 238 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 nie je možné vôbec použiť v prípadoch väzieb, ktoré začali plynúť pred 1. februárom 2009, pretože tento režim sa uplatní iba v prípadoch väzieb, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 76 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009. To je výklad krajského súdu. Znamená to, že v prechodnom období (v prípadoch väzieb v prípravnom konaní, ktorých lehota začala plynúť pred 1. februárom 2009 a obžaloba bola podaná po tomto termíne) sa režim § 238 ods. 3 Trestného poriadku neuplatní a povinnosť súdu rozhodnúť po podaní obžaloby o ďalšom trvaní väzby možno vyvodíť z ustanovenia § 79 ods. 2 Trestného poriadku (podľa ktorého je súd povinný skúmať dôvodnosť trvania väzby v každom období trestného stíhania) v spojení s čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 246/09).

Podľa názoru ústavného súdu ani jeden z uvedených výkladov nemožno považovať za arbitrárny či zjavne neodôvodnený. Rovnako oba výklady treba považovať za ústavne konformné, čo je z pohľadu ústavného súdu rozhodujúcou skutočnosťou.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd nepovažuje rozhodnutie krajského súdu za arbitrárne, a preto rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2010